

"Рэдакцыя
Адміністрації
Вільня, Віленская вул. 12—6 (Vileńska 12. m. 6)
Редакція адміністрації від 12 да 2 гада, штодна,
адміністрація сівіточных дзв. Адміністр. від 9 да 3.

Падліска на адзін месец з дастаўкай да хаты
1 зл. 50 гр. Для заграніцы ўдвай даражай.
Перамена адresa 30 гр.

Непрыната ў друк рукапісі назад не
виртаюцца.

ПРАГА

Выходзіць два разы у тыдзень.

Адрес Редакцыі і Адміністрацыі:
Вільня, Віленская вул. 12—6 (Vileńska 12. m. 6)
Редакція адміністрації від 12 да 2 гада, штодна,
адміністрація сівіточных дзв. Адміністр. від 9 да 3.

Падліска на адзін месец з дастаўкай да хаты
1 зл. 50 гр. Для заграніцы ўдвай даражай.
Перамена адresa 30 гр.

Непрыната ў друк рукапісі назад не
виртаюцца.
Аплата надрукаванага залежыць ад Редакцыі.

Цана абвестак: перад тэкстам 25 грош.,
сярод тэксту 20 гроши і на 4 стр. 15 гр.
за радок пітты ў 1 шпальту.

№ 4

Вільня, Авторак 11-га кастрычніка 1927 г.

Год I

На ратунак ахварам стыхійнай катастрофы.

Браты Беларусы! Улетку гэтага году цэлая чарга үраганаў пранеслася над часткай шматлакутнай нашай Бацькаўшчыны. Сіла гэтых үраганаў была такая вялікая, што шмат дзе зьнішчыла пасевы, зьнішчыла многа сялянскага добра. Былі навет ахвары ў людзях.

Цяпер надыходзе зіма, і нещасловіны ахвары стыхійных катастрофаў стаяць перад страшаком голаднае съмерці.

Браты Беларусы! Нешчасловіны ахвары разбулавашыся сілай прыроды спадзяюцца і чакаюць ад нас дапамогі. Яны вераць, што мы ўжымі сабе іх вяшчасце і выпаўнім перад імі свой грамадзкі абязязак, яны вераць, што справу іх мы прымем да сэрца і перад абліччам голаду дружна падтрымаем іх сваімі пасільнымі ахварамі.

Браты Беларусы! Беларускі Камітэт помочы ахварам стыхійных нешчасловіць кацюшы.

Вас да пасільной самаахварнасці. „З міру па нітцы—голаму сарочка“ — хай будзе нашым лёаунгам.

Вы ўжо сабралі з поля, дык хай-же частка вашай цяжкай працы будзе ахваравана на нешчасловіх нашых братоў. Зьбірайце па ўсіх куткох нашай Бацькаўшчыны ахвары і прысылайце ў Камітэт, якія вашны ахвары будзе накіроўваць на месцы катастрофаў. Зьбірайце ўсё, што можа дадзь наша старонка. Речы і прадукты пераводзяце на гроши.

Хай кожная вёска, мячтэчка, ці хутар з'арганізуе збор ахваря, якія перасылайце скарбніку К-ту грам. I. Біндзюну (Вільня, Віленская 8, кв. 3).

За інфармацыймі зварачаіцесь да сэкрэтара грам. Ул. Паваловіча (Вільня, вул. Сьв. Ганны 2—3).

Беларускі Камітэт Помочы
Ахварам Стыхійных Няшчасловіць.

Па загаду Камісара Ураду на м. Вільню паліцыя сканфісавала № 3 „Нашае Працы“ з 8-га кастрычніка за наступныя стацьі: 1) перадавіцу п. и. Асаблівай „узаемнасць“—аб польскі-літоўскім канфлікце; 2) стацью: Мэтаморфозы (Пераадызныя нашае вёсні), у якой гаворыцца аб вымене настрою у беларускай вёсцы і прабуджэнні грамадзкага пачуцця; 3) нараспандзіцью з Амэрыкі п. и. Просьба эмігрантаў—з крытыкай дзеяльнасці буржуазных беларускіх дзеячоў.

Падаючы гэту вестку да ведама нашых чытачоў, мы ня можам прайсці моўкі міма гэтага канфлікта. Мы лічым яе абсалютна беспадставнай.

Перадусім нікто не можа забраніць нам высказаць наш пагляд на істоту польска-літоўскага канфлікту і асуздзіць гэтага канфлікта з пункту гледжаньня інтарэсаў працоўных масаў і Польшчы і Літвы. Другое—наша заява, што ўхіліць такія канфлікты можа толькі ўлада працоўных, а такожа наш заклік да змаганьня за гэтую ўладу—ня маюць у сабе нічога „правасудства“, бо польская Канстытуцыйная дапускае такое змаганье шляхам выбарнае барацьбы і здабыцця большасці мандатаў у законадаўчых установах. Ні аж якіх гвалтоўных спосабах здабывання ўлады працоўнымі мы ў нашай стацьі не гаварылі.

Што-ж датычыць нарысаваных намі ў ст. „Мэтаморфозы“ настрою у беларускай вёсцы, якія выявіліся асабліва ў часе апошніх выбараў у самаўрады і ў працы самаўрадаў, а такожа што датычыць карэспандэнцыі з Амэрыкі,—ну, дык тут мы ня бачым ужо абсалютна ніякое падставы да канфлікта. Сцвярджаем, што ўсе паданыя ў гэтых стацьях факты—бяспрэчна прадаўзівія, ды пераважна ўжо былі падаваны польскай прэсай (інфармацыі аб самаўрадах).

Можам толькі горача пратэставаць працэсі гэтага канфлікта, спадзяючыся, што суд яе мусіць ухіліць з прычыны адсутнасці праўных падставаў для яе.

Редакцыя.

Наш адказ.

Польскі ўрад зрабіў некалькі дробных уступак беларусам і юкраінцам у школьнай справе.

Насколкі гэтая ўступы для беларусаў—дробныя, паказуюць лічбы новаадчыненых урадавых беларускіх школ—у адказ на дзесяткі тысяч пададзеных нашым сялянствам школьнай дэкларацыяў на родную школу. У Віленскім Школьным Вокрузе іх мае быць сёлета 14, у Палескім (гл. на 3-ціяй стронцы гэтага нумару)—усяго толькі 5. Ды ў гэтых 19-ціх урадавых беларускіх школах, як паказаў прыклад школы ў Старых Габах, вучыць будуть вучыцялі, якім у запраўднай беларускай школе месца быць ня можа!

Праўда, украінцам зроблены больш паважны ўступок. На юкраінскіх землях праводзіліся языковыя законы для меншасці, выступала вельмі аднадушна і вельмі рапушча праці гэтых законаў. Баранілі-ж іх таксама аднадушна і рапушча—усе польскія партыі. Але-ж вось цяпер, калі ўрад хоць у маленечкай частцы прабле туасцаўца ў жыцьці гэны законы, дык усё тым польскія партыі, якія іх тады падтрымлівали, паднялі страшныя крыкі і пратэсты праці „нішчэння“ ўрадам... польскіх школ на „Красах!“ Пачаліся мітынгі пратэсту, рэзалюцыі аб зьбіраныні гроши на падтрыманьне „загражана“ польскасці дзяржаўнае школы на „Красах“ і т. п.

Ведама, што найбольш крычаць эндэкі, павадыр якіх, Станіслаў Грабскі, якраз сам укладаў языковыя законы, — пэўнэ-ж, наперад ведаючы, як яны будуть „зьдзейснены“. Але вось эндэцкая прэса з троумфам сцвярджае, што на „абарону польскасці на Красах“ падтрымліваюць не яны адны, але і — „дэмакраты“, ды „санатары“. „Газ. Варш. Пор.“ адзначае, што на падмогу эндэкам у гэтай спрэве ідзе моладзь „дэмакратичнай ці санатарнай“, што не адны эндэкі кіруюцца „готэнтоцкай этыкай“...

Гэты пратэст вялізарнай часці польскага грамадзянства праці правядзенія ў жыцьці законаў, якія даюць хоць дробныя права беларусам і юкраінцам у галіне асьветы ў роднай мове, зьяўляюцца

Польска-літоўскі канфлікт.

Пісьмо польскіх вучыцялёў, арыштаваных у Літве.

Віленскія газеты падаюць тэкст пісьма, атрыманага ў Вільні — ад польскіх вучыцялёў, якія пасаджаны ў канцэнтрацыйныя лагеры літоўскім фашыстскім урадам.

Польскія вучыцялі ў Літве зварачаюцца да сваіх братоў у Польшчу — з заклікам аб помачы. Яны пішуць, што іх „душы“, пазбаўляюць грамадзкіх правоў, садзяць у вастрогі—толькі за тое, што яны выкладалі польскім дзеяцам навуку ў роднай мове“... Пішуць, што літоўскі ўрад сеё ненавісць і зло—замест добра і згоды...

Падпісаны ліст 28 вучыцялімі.

Віленскія літвіны выкладаюць вельмі паважныя сумліны адносна праўдзівасці гэтага пісьма...

Пратэст польскіх партыяў у Вільні.

Прадстаўнікі, амаль на ўсіх польскіх партыяў у Вільні выпусцілі супольную адозву—проці гвалтаў над польскім школьніцтвам у Літве. У Вільні скліканы рад мітынгу пратэсту.

Ці мы калі бачылі, каб нашы краёвія польскія палітыкі зрабілі такі крок, калі вешта падобнае тварылася ў нашым краі — „у сябе“ ў адносінах да беларусаў.

Арышты і вобысні ў літвіні ў Польшчы.

Пасля адпаведнае падгатоўкі варожага да літвінскага настрою ў віленскай прэсе, ўрад распачаў рэпрэсіі да польскіх грамадзян літоўскіх нацыянальнасці і да літоўскіх культурно-асьевінных установ—у адказ на палітыкі літоўскага фашыстскага ўраду.

Уночы з 4-га на 5-е кастрычніка ў Вільні і тых паветах, дзе жывуць літвіны, адбыўся рад вобысні і арышты. У Вільні заарыштаваны: старшыня асьветнага таварыства „Рытас“ кс. Краўяліс, кс. Ракштуліс, кс. Пашкун, кс. Чыбрас, кс. Беляўскі, кс. Карвіц, Марыя Гірдзель, Альжбета Лукашевіч, Уршулія Стэфановіч, Лешкевіч, Алекса, Марыя Жукоўская, Вайштунас. На правінцыі: кс. Міхайло ў Колтыняхах, кс. Бобік у Прыязні, кс. Крыштофаніс у Гадуцішках, кс. Корвяліс у Алькеніках, кс. Рукас у Марцинкінцах.

Заарыштаванага ў Вільні зедамага каштапатара Каравію выніклі за межы Польшчы.

Разгром літоўскіх школ.

Польскія ўлады зачынілі літоўскую вучыцельскую сэмінары ў Вільні і 48 прыватных

літоўскіх школ таварыства „Рытас“,—у тым лісту: 25 школ у Віленска-Троцкім пав., 18 у Лідзкім і 5 у Свінцянскім.

Урадавая маніфэстация.

9-га кастрычніка — у сёмыя ўгодні замінцы Вільні (— па прыказу марш. Пілсудскага) войскам ген. Жэліговскага — у Вільню прыехаў бязмала ўесь польскі ўрад з марш. Пілсудскім на чале.

Гэта раўназначна заяве ўраду, што спраva аддачы Вільні Літве—выключацца...

Асаблівую ўвагу зварачала на сябе прысунасць у Вільні заступніка міністра замінічных спраў, Рамана Кнольля.

Сярод грамадзянства зразу ж началі хадзіць розныя сэнсацийныя гутаркі і чуткі. Гаварыць, абы магчымасці нейкага ўпішчэ больш рапушчага кроку праці Літвы, зробленага — з Вільні.

У адзовах арганізацый адных вайсковых выразна йдзе гутарка аб патрабе быць гатовымі на ўсё. Паліякі з Ковенскім, якія жывуць у Польшчы, з сваім боку выпусцілі адзінку адзінку з заклікам да марш. Пілсудскага, каб узнавіў колішнюю дзяржаўную ёднасць Літвы з Польшчай, інакші кажучы: далучыў Літву да Польшчы.

Літвіні шаўлісаў.

З літоўскіх граніц паведамляюць, што сярод прыграічнага насялення раскідаецца шмат літвін, якія заклікаюць да вайны з Польшчай. Літвіні надрукаваны ў літоўскай і жыдоўскай мовах.

Пратэст П. П. С.

„Роботнік“ піша, што, няма, нажаль, сумлів ў ўсім, што рэпрэсіі праці літвінам—грамадзянам Польшчы—зроблены, як „адказ“, як „здача“ — за правакацыйную палітыку літоўскіх уладаў. Але газета „Лічыць“ сваім абязязакам сумленінья паднімь публічна голоса рапушчага пратэсту — праці гэтых рэпрэсій...

Канстытуцыя Польскай Рэспублікі заўважае ўсім грамадзянам дзяржавы — база розыскі нацыянальнасці — ясна азначаныя права. Дык ніякія правакаціі з боку ўраду чужаземнай дзяржавы ня можа быць прычынай для скасавання гэтых правоў...

Арыштаванне каго-

Беларускія школы у Палескім вокруге.

Галоўная Управа Т-ва Беларуское Школы атрымала з.Х 1927 г. афіцыйные паведамленні ад п. Куратара Палескага Школьнага Вокругу за № 1-21022/27, — што ў гэтых го-дзе ў межах Палескага Вокругу адчыненца беларускія і польска-беларускія ўрадавыя народныя школы ў наступных мясцовасцях:

№ №	Тып і мясцовасць школы.	Павет.	Воласць.	Якая школа.
1.	1-кл. школа ў Хлюпічах . . .	Баранавіцкі	Вольна	Беларуская
2.	2-кл. школа ў Вялікіх Мядзведзіцах . . .	"	Гарадышча	польск.-беларуск.
3.	5-кл. школа ў Гарадышчы . . .	"	Ляхавічы	"
4.	2-кл. школа ў Жалезніцы . . .	"	Волна	"
5.	1 кл. школа ў Канюхах . . .	"	Гарадзей	беларуская
6.	3-кл. школа ў Гальшы . . .	"	Рудакі	"
7.	2 кл. школа ў Ябланоўшчыне . . .	Нясвіжскі	Сухаполь	"
8.	1 кл. школа ў Бартавічах . . .	Пружанскі	Каргус-Бярова	польск.-беларуск.
9.	1-кл. школа ў Яловай . . .	"	Сухаполь	"
10.	4-кл. школа ў Блудні . . .	"	"	"
11.	2 кл. школа ў Хвалаве . . .	"	"	"
12.	2-кл. школа ў Раубецку . . .	"	"	"
13.	4-кл. школа ў Нагаралдах . . .	Сталупецкі	Ярэмічы	"
14.	2 кл. школа ў Загор'і . . .	"	Жухавічы	"
15.	6-кл. школа ў Вялікіх Жухавічах . . .	"	"	"

Гэтак на ўесь Палескі Школьны Вокруг маюць быць адчынены ўсяго толькі 5 школ беларускіх і 10 двух'язычных, якія, як ведама, на дзеле мала чым розьняцца ад польскіх...

Браму прац Пэрсю ў ССРР. Насол Каракан падчыркнуў якраз, што трактат з Пэрсій дапаўненне быў завершан ўесь ланцуг трактатаў, заключаных Радамі на падушні ды на падвойным усходзе—з Турцыяй і Афганістанам. (Афганістан якраз ляжыць між Сярэдня-азіяцкімі вададзеннямі ССРР і англійскай Індыйяй).

Зразумела, што з усімі з саюмі суседзямі ССРР ня толькі падпісаў ваенна-палітычныя трактаты прыязні, але і падпісаў ды, так сказаць, „усмачніў”, ці „забяліў” іх і карысцімі на абодва бакі — гаспадарчымі ўмовамі.

Англійская Партыя Працы — процы Чэмберлена.

У Англіі распачалася канфэрэнцыя дэлегаціі англійскай работніцкай партыі („Партыя Працы“). Старшыня канфэрэнцыі Робэрт. былы міністар ураду Мак Дональда, востра заатакаваў палітыку кансерватораў ураду, заяўляючы, што—дзякуючы гэтай палітыцы—Англія цяпер цалкам ізальная ў сувеце, а перадусім — у Лізе Народаў. Арагар звайві, што, дзякуючы англійскаму ўраду, ракцыя ў-ва ўсім сувеце выскака падчына галаву... А сам Чэмберлен усюды лічыцца за галаву міжнародавай ракцыі ў сувеце..

80-ыя ўгоды народзіна Гіндзэнбурга.

Уся буржуазная, а мо і „сацыялістычная“ Німецчына ўрачыста адсъвітвала даенія народзінау прэзыдэнта Гіндзэнбурга, які дажы да 80 годоў. Урачыстасць узапраўдасці ператварылася ў сінаг нацыянальных ды манархічных маніфестаціяў.

Паразуменіне Чэха-Славакіі з Ватыканам.

Чэх Славацкі ўрад, які вядзе перагаворы з рымскім папежам у справе паразуменія ды заключенія канкардату (ўмовы), дабіўся ад Ватыкану важных уступак. Асабліва дражніла чэцкія грамадзянства „справа Гусса“, які глыбака шануецца чехамі, як закладчык іх нацыянальной веры („гуссіцкай“). Як ведама, каталикія біскупы ў часе ўрачыстага юбілею Гусса, які быў калісьці спалены жыўцом каталикімі касцёлам, выдалі адоззу, у якой назвалі Гусса „бальшавіком“, а гонючы рэлігійную развалюючую „аіглістичную бальшавіцкую“. З гэтага і пачалася „рэлігійная вайна“ ў Чэхіі праці Ватыкану. Цяпер пашкі абяцаў, што пасля падпісання канкардату ён „скасуе“ гэтую адоззу біскупу, як наядную. А справу

ць з усею сілой, то бадай што дарэмена чарцяка і клопат прыйма...

— А чаму? — спытаўся млынтар.

— А таму, што вось бачыце вы: трэба толькі ходзі-каму, навет і нахітраму чалавеку хрышчонаму, напрыклад, ходзі-бу і вам, крыкнуць яму: „Кіев! Гэта має! — ён у той момент і высыпсці жыда... Залапоча крывалямі, жаласцілівізакрычы, як падстрэліны шулак“), і падліціці сабе далей, застаўшыся на ўесь год без здабычи. А жыд упадзе на зямлю. Добра, калі падаль на высока, ці трапіць у балота на мяккае месца. А то, усё-роўна, працадзе бяз усякай карысці... Ні сабе, ні чорту!

— Вось дык штука! — сказаў млынтар у задуме і са стражамі зірнou на неба, з яко-га, запраўды, месяц сьвяціць з усею сілой. Неба было чыстае, і толькі паміж месцамі і лесам, што чарнеў за ракой, спрытна ляцела няявічнай хмарка, як цёмная пушынка. Хмарка, як хмарка, але вось што здaloся млынвару трохі нязвычайнай: здаецца, і ветру няма, і ліст на кустах стаіць — не варушицца, як зачарваны, а хмарка ляціць, як птушка, і праці ў месце.

— А паглядзедзе, што я вам пакажу, — сказаў млынтар парабаку.

Той вышынёу з карчмы і, абаварыўшися сьпіною аб вушак, спакойна сказаў:

— Ну, дык што? Жайлі, што паказваць: хмарка, як хмарка! Бог з ёю...

— Але вы паглядзедзе яшчэ, — ведер ёсьць?

— Ага. Дык вось гэта што! — дагадаўся парабак, — праста ў месце вандруе...

І абодва парабакі патыліцы, задраўшы ўгару голавы.

* каршун.

Але цяпер млынтар думаў ужо не аб сваім цяно, а зусім такі а ішчым.

(Працяг будзе).

У фашистускай Літве.

Замах на прэз. Сметону.

Німецкія газэты даюцца, што на літоўскага прэз. Сметону быў зроблены замах — у часе асвячання сцігу аднаго з палкоў. Толькі прыпадкова замах быў ухілены. Замах толькі паваліў расшадельца арышты ў краі. Літоўскі ўрад не дазваляе прэсе інфармаваць край аб гэтым замаху.

Новыя арышты паслоў у Літве.

Газэты паведамлі, што, апрача арыштаваных 20 паслоў сацыял-дэмакрату і лідоўцаў, у апошні дні пасаджаны ў вастрог яшчэ два паслы с.-д., якім пагражае кара смерці.

Лічба арыштаваных у адным лагеры Ворнях дайшла да 300.

Літоўскі прэм'ер у Берліне.

Польская прэса вельмі занепакоена візитам літоўскага прэм'ера Вальдемара ў Берліне. Слушна піша яна, што перагаворы Вальдемара с Штрэзманам пэўна-ж не абмежыліся толькі сіравінам Клайдзкім, але захапілі справу літоўска-німецкага паразуменія знача шырэй.

Німецкія палітыкі, пэўна-ж, вельмі ўстрывожлівыя мацымасцю збліжэння, ці наўсет, можа, і—аб'яднання Літвы з Польшчай, над чым так пракае быццам французская і англійская дыпламатыя. Німецкія прэса выясняле, чым пагражала бы гэтая аб'яднанне Літвы з Польшчай, якое, даючы новай Вальдемар Польшчу ўсце Нёмна побач з Віслай, стала бы сымпатнай пагрозай для ўсходняй Пруссі. Захадыне Літвы ўмацавала б Польшчу канчальна на Балтыкі моры, ад якога цяпер Німецчына мае яшчэ наяде да панен Польшчу адціснуць.

Так стаіць палітычны бок справы прэса німецкага нацыяналізму. Ліберальна-дэмакратичная прэса падчырківае больш гаспадарчыя выгады паразуменія з Літвой для абедзвюх старон. У кожным разе — пэўна, што німецкі ўрад даложыў усіх стараннія, каб адцігнуць Літву ад Польшчы. А трэба думать, што і вельмі дыпламатычна

штука Штрэзмана, як і вялікія гаспадарчадзяржаўныя крыніцы Німецчыны даць немцам перамогу.

Трэба думать, што німецкая дыпламатыя мае яшчэ ту перавагу, што яе інтарэсы выхадзяцца ў літоўскай справе і з інтарэсамі ССРР, якія кожчы ўжо абы інтарэсах самай Літвы. Што-ж датычыць польскай дыпламатыі, дык стала пагроза з боку польскіх імпэрыялісту „аружнім заніці Літву“, ад чым, як абы першым пункце польскай дзяржаўнай праграмы, піша ўсіх „урадаў“ віленская „Слова“, — німенш красамоўна, як німецкія паслы, прамаўляе да разуму літоўскіх палітыкаў...

Цікаўныя заявы журналістам.

Літоўскі прэм. Вальдемарас зрабіў берлінскім журналістам цікаўныя заявы — ў візіту з перагаворамі з Штрэзманам у справе заключэння трактату прыязні і таргоўых адносін.

Вальдемарас заявіў, што пушчаныя польскай прэсай весткі аб тым, быццам літоўскі ўрад згадаўся распачаць перагаворы з польскімі, адсунуўшы на бок справу Вільні, — непраўдзівія. Віленская справа з'яўляеся для Літвы першое месца ў польска-літоўскіх адносінах, і пакуль яна на будзе вырапшана, вікага паразуменія між абыдвумі краінамі будзе нічога.

Цікаўна, што літоўскі прэм'ер сцвярдзіў, быццам з усіх літоўскіх партый адна толькі „хрыстовай демакратыі“ стаіць на тым, што можна ѹсіці на міравую з Польшчай бяз Вільні, а адзін з найвыдатнейшых павадыроў партыі, Вайнакаці, дык навет кажа, што Вільня была-б для Літвы — толькі цяжарамі...

Неспадзеваны разрыв літоўска-німецкіх перагавораў.

Орган німецкага „каталіцкага цэнтра“ „Германія“ паведамляе аб неспадзіянім адэздзе літоўскага прэм'ера з Берліна. Газета скажа, што запраўдных перагавораў з літоўскім урадам яшчэ навет я было. Нікага пратаколу не пісана.

Наша хроніка.

« Абход дзесяціцца Беларуское сядзінне школы. Ладжаны Таварыствам Беларуское школы абход дзесяціцца заснаваны першое беларуское гімназіі ў Слуцку. Мае албанцы даўчыстая акадэмія з багатай праграмай.

« Да адчынення вышэйшай студыі беларусазнаўства. Праца над падрыхтоўкай да адчынення студыі знача пасунулася наперад. Ужо выпрацаваны план работы і склад лектарароў. Курс праектуецца двухлетні.

« Справа нашых матурыстай. У Варшаву ўзведзіла дэлегацыя нашых матурыстай, каб дабіцца ў міністэрстве асьветы права на паступленіе ў Віленскі Універсітэт — хадзіць на вольных слухацоў. Дэлегацыя падала ў міністэрстваў сваі меморыял, падробна выяўляючы ўтварыўшася паляжэнне і трагедыю моладзі. Аднак, вялікае надзеі на вынікі сваіх заходаў прадстаўнікі матурыстай на ўзбяды.

« Спектакль-вечарына. У апошнюю суботу 8. X. Новасівецкім Гуртком Т-ва Беларуское Школы ў сядзібі Галоўнай Управы была ўладжана беларуская вечарына. Былі пастаўлены дзеўнікі (пераклады з украінскага) „Як кілбаса і чарка, дык мінедзя“ і „Губіць“ яго і згадзіцца на рэзальюні, у якой толькі робіцца запытанне Школьнаму Інстытуту аб лісце дэкларациі ў пісьмавых і піктографічных формах. Працягініца гэтая сустэрэа агульны спо-гад. Але-ж тут устрывожлівыя наші пісар, які вельмі дрыгіцца перад гэевамі сваімі „научальствам“, і перш стараўся ведалусціць наагул ніякае рэзальюні ў справе школы, пазыўчыцца на нейкіх нікому нявядомых законі, а пасля проста ўпрасліві радиць. Працягініца гэтая сустэрэа агульны спо-гад. Але-ж тут устрывожлівыя наші пісар, які вельмі дрыгіцца перад гэевамі сваімі „научальствам“, і перш стараўся ведалусціць на

і сваім добрым выкананьнем ролю заахвочілі і ўсіх дзяўчатаў. Спадзяюся, што на наступны спектакль, да якога ўжо началі рыхтаўца і якога так чакаюць сяляне, недахвату ў кабетах у нас ня будзе.

Вялікая слава тым першым пачынальнікам, тым першым сілбітам роднага слова, роднае культуры. Ваш чын астапенца ў памяці нашага народу. Вы першыя палажылі камень у будову лепшага жыцьця, цяпер на ўсіх нас ляжыць авансак на-дадэй строіць дом нашае роднае беларускае культуры, а разам з гэтым і лепшага жыцьця. А што гэта так, доказам можа быць тое, што ўсе чыста даход скіраваны на бібліятэку-чытальню пры нашым гуртку. Пажадаю ей разьвіцца і пашырэння на толькі праз таякі спектаклі, але іраз дабровольным ахвярам ўсіх грамадзян нашае вёскі.

Праца на спыняце.

(М. Азярніца, Слонімскага павету).

18 верасня с. г. гуртком Т.-ва Белар. Школы м. Азярніцы быў наладжаны спектакль, на якім адыграли п'есу "Мікітаў лапаць", а ў другую нядзелью 25 верасня гэтым-же самым гуртком быў адыграны другі спектакль, на якім іграли "Выбары Старшыні" кам. ў 3 акт. Быліны.

Усе артысты, як хлопцы, так і дзяўчата, вынаўнілі свае ролі вельмі добра. У кожным руху, у кожным слове адчучвалася, што да спектаклю добра прыгатаваліся.

Спектакль прышоў надзвычай удачна. Глядзельнікі былі задаволены і прасілі кіраўніка тэатральнага сэкці, каб часцей устраівалі такія вечарыны. Ня глядзячы на тое, што ў гэтым дзеяні польскім вучыцелямі і ўрадоўцамі была ўстроена забава-вечарына на карысць "лётніцтва", але народу ў беларускім тэатры было набіта бітком, не хапала месца. Весь даход пайшоў на бібліятэку.

Тэатр мае свае лаўкі — 16 штук, зробленыя сабрэм гуртка, набыты тэатральнай заслоўнай лэзунгамі. Наагу праца Азярніцы гуртка з кожным даем пашыраецца, набирае сталасці і веры ў лепшую прышласць.

Сябра.

Адгукнуліся.

(Слонімшчына).

У свой час Гуртак Т.-ва Бел. Школы ў м. Свіслачы зварачываўся да беларускага грамадзянства праз газету ад дапамозы на адчыненне пры гуртку бібліятэкі-чытальни.. Прашало некалькі месяці, аднак, кінчыту ў беларускія сярмяжныя масы, не праўпаў, але вяяраваны на бібліятэку сталі рушыцца сабрэм гуртка, а за імі і сымпатыкі. Першымі, хто алкінкуўся на прызы, гэты вёска Балонка, Свіслацкай гм., якая сабрала 33 залоты і дэкліравалі, при магчымасці сабраць яшчэ такую суму. Імёны ахвярадаўцаў наступныя:

1) Кучук Мірон — 5 зл. 2) Кучук Вінцук — 5 зл. 3) Кузьма Даўіла — 2 зл. 4) Міраплюбі Юльян — 3 зл. 5) Бурдус Ікім — 1 зл. 6) Жук Тодар — 3 зл. 7) Хмуручы Лукаш — 1 зл. 8) Жук Павал — 1 зл. 50 гр. 9) Хмуручы Кастус — 5 зл. 10) Жук Ану пры — 1 зл. 50 гр. 11) Кучук Піліп — 5 зл.

Гэты приклад красамоўна сведчыць аб тым, што некалі дрэмлючая сіла, сіла беднага загнанага народу беларускага, — пачынае выказваць сваю сведамасць у патрэбе самаасветы; паволі і вёска імкнеда скінуць з сабе ярмо цям'і; іншыя і пары выда самаасветы дасягаюць сённяня такіх куткоў, дзе некалькі гадоў назад усе было пад гіпнозом "абломаўшчыны"...

Так да працы браты! Бярэце приклад з гэтай вёсачкі; ад кожнага патрошку і наша асьвета дасягнё сваёй мэты, а тагды наша нуднае жыцьцё будзе меншым.

Часць Вам Паланкаўцы!

"Ланцэт".

І ці-ж гэта мя муні.

(В. Даўкі, Кослішчына).

У мінулым 1926 годзе ў кастрычніку вёска дастала ад Галоўнае Управы Таварыства Беларускага Школы дэклірацыі на беларускія школы. Дэклірацыі падпісалі бацькі і маткі, якія маюць дзядей у школы-веку. Усе было зроблено згодна з інструкцыямі. У апошні дні кастрычніка панаўбы дэклірацыі да пана войта на пасъвежальніне іх. Войт у прысутнасці бацькі і маткі ад заверкі дэклірацыі адмовіўся на падставе

Яніна П.

Бядна бядзе і бядою паганяне.

(В. Азіраўцы, Браслаўшчына).

Дзяўкуючы малазямељлю ды недароду і агулам хранічнаму безрабоціцю, сялянства наша амал-што не дашчэнту згладзіла. Але гэтага яшчэ малі. Есьць і яшчэ прычыны, якія памагаюць руйнаваць і так зруйнаваныя жабрацкі гаспадаркі сярмяжнікі. Гэтымі прычынамі, паміж іншымі бедаў з'яўляюцца вайкі, якіх у апошні час столькі напладзіліся, што няма нікае магчымасці пушыць склаціну на пашу, а навет і ў хлявох тримаць. Што гэта так, няхай съведчыць наступнае:

У ноч з 22 на 23 верасня с. г. у вёсцы Азіраўцы, на начеле, ваўкі заразілі каня, на школу бедней удавы Казімеры Гасюль.

У туго ж ноч, у вёсцы Жывіблі, таксама на начеле, ваўкі пакалечылі каня.

Трохі раней, у вёсцы Розета ваўкі падкапаліся ў хлеў і, залезши туды, задушылі пандзіячкі.

У вёсцы Заборна-Гумны таксама, улезши ў хлеў, ваўкі зъелі адну авечку.

Калі-ж селянін вёсکі Азіраўцы, Антон Сиротка, з'явіўся да паліцыі ў Браслаўлі з просьбай, каб яму, як наглядчыку за коньмі, дали стрэльбу пужаць ваўкоў, дык яму адказалі, што стрэльбы не дадуць, бо... ён можа застрэліць замест ваўка—папіцыята.

Дык, відаць, трэба спадзівацца, што хутку ваўкі пачнучы выцягваць з хатаў і людзей.

Ф. В.

Пара працерці вочы.

(В. Селеўцы, Маладечанскі павет).

Мы, сяляне вёскі Селеўцы, у 1926 годзе злажылі дэклірацыі на беларускую ўрадовую школу. У траўні месяці с. г. да нас прышоў якісь урадовец і праз солтыса Антона Карзэя сабраў сялян, што складалі дэклірацыі. Калі ўсе сабраліся, ўрадовец пачаў тлумачыць, што прыехаў съвярдліцца дэклірацыі і даваў для подпісу, нейкія неизразумелыя для нас паперы. Сяляне, як адзін, адмовіліся падпісаць іх. Тады на сцену выйшаў пан солтыс. Ен пачаў пачаў прызначаць іх, скрыточку з зубамі, хамамі, паглядзіць і гварыць, што ўсё-роўна беларускага школы нам не дадуць. Гэты солтыс Антона Карзэя ўжо чацверты год займае гэту пасаду. Ня глядзячы на перавыбары, што аж два разы адбываліся, і на тое, што ў часе іх ён не-атынкаў ніводнага голасу, ўсё-ж такі астаўваўся на становішчы солтыса, бо выбіраннымі солтысамі, пан стараста не заціврджаў, быццам таму, што быў ў Грамадзе. Але вось, у астатнія часы з'явіўся новы пан, гэта Марцін Казэль, які 1 верасня да кожнага дэкліранта прынасіў якісь папіркі і, як солтыс, вядома самаўніны, загадваў, каб дзяцей пасыпалі ў польскую школу ў вёску Пранчэцава, страшычаў тым, што хто не пашле, то будзе кепска і штраф. Сяляне адказалі гэтаму падлізьніку панам, што яшчэ ў 1926 годзе злажылі дэклірацыі на беларускую школу, якое і будуць чакаць. Ганьба вам, Антона і Марціна, што вы сваім адносінамі да сялянства, з якога паходзіце, сярод якога раздзіліся і праўнікі, шкодзіце сялянскай справе. Пара ўжо сцерці тое бяльмо, якое зацягнула вам вочы, паглядзіць кругом сябе і разам з іншымі сялянамі ісьці плячу ў плячу, у змаганні за сваю родную школу, за належныя нам па Канстытуцыі права.

Змагар за культуру.

3 Таварыства Беларускага Школы.

Арганізацыя Слонімскай Акружнай Управы.

Галоўная Управа Т.-ва паслала паперу да Слонімскага старасты па дазвол на з'езд сяброў Т.-ва Бел. Школы Слонімскага павету, на 16 кастрычніка 1927 г. у г. Слоніме ў кіно "Модэрн" Сенкевіча, у 11 гадз. дня, з наступнымі парадкамі дні:

1) Інфарматы аб працы Т.-ва Беларуск. Школы.

2) Выбары Слонімскай Акружнай Управы.

3) Арганізацыя бібліятэк і Народных Дамоў.

4) Бягучыя справы.

Галоўная Управа Т.-ва Бел. Школы.

Арганізацыя Беластоцкай Акружнай Управы.

Галоўная Управа паслала паперу да Беластоцкага старасты па дазвол на з'езд сяброў Т.-ва Бел. Школы Беластоцкага павету

редактар-выдавец: Т. Лихач.

Падзяка Свіслачанам.

На заклік Управы Гуртка Т.-ва Белар. Школы ў м. Свіслачы аб матар'яльной дапамозе з мэтаю залажэння бібліятэкі-чытальни пры гуртку адкінчыліся ваступы грамадзян:

1) Карпач, які ахвяраваў грашы 6 зл. і кніжак 5 шт. 2) Валынчык Леон, ахвяраваў кніжкі 32 шт. 3) Валынчык Кастус, ахвяраваў кніжкі 4 шт. 4) Валынчык Аляксандар, ахвяраваў кніжкі 23 шт. 5) Карнацэвіч Янка, ахвяраваў кніжкі 3 шт. 6) Сябры гуртка Т.-ва ў м. Свіслочы, злажылі кніжкі і грашы на суму 53 зл.

Усім вышэймянім грамадзянам усім тым, якія сваёй працы прынесьліся да злажыння, адчыненія бібліятэкі-чытальни, Управа Гуртка Т.-ва Белар. Школы ў Свіслочы складае шчырае беларускую дзякунку.

Управа Т.-ва Бел. Школы
Гуртка Свіслочанам.

Да гуртка Т.-ва Бел. Школы ў в. Буле,

Косаўскай гміны і павету.

Галоўная Управа Таварыства Беларускага Школы.

Галоўная Управа зварочаецца з закліком да ўсіх сяброў Беларускага гуртка Т.-ва Белар. Школы наладзіць дружную і спакойную культурна-асьеветную працу, сімнадцатыні прынесьліся да злажыння, ахвяраваў грашы на суму 10 зл. ад кожнага.

Галоўная Управа зварочаецца з закліком да ўсіх сяброў Беларускага гуртка Т.-ва Белар. Школы наладзіць дружную і спакойную

культуру, ахвяраваў грашы на суму 10 зл. ад кожнага.

Галоўная Управа зварочаецца з закліком да ўсіх сяброў Беларускага гуртка Т.-ва Белар. Школы наладзіць дружную і спакойную

культуру, ахвяраваў грашы на суму 10 зл. ад кожнага.

Галоўная Управа зварочаецца з закліком да ўсіх сяброў Беларускага гуртка Т.-ва Белар. Школы наладзіць дружную і спакойную

культуру, ахвяраваў грашы на суму 10 зл. ад кожнага.

Галоўная Управа зварочаецца з закліком да ўсіх сяброў Беларускага гуртка Т.-ва Белар. Школы наладзіць дружную і спакойную

культуру, ахвяраваў грашы на суму 10 зл. ад кожнага.

Галоўная Управа зварочаецца з закліком да ўсіх сяброў Беларускага гуртка Т.-ва Белар. Школы наладзіць дружную і спакойную

культуру, ахвяраваў грашы на суму 10 зл. ад кожнага.

Галоўная Управа зварочаецца з закліком да ўсіх сяброў Беларускага гуртка Т.-ва Белар. Школы наладзіць дружную і спакойную

культуру, ахвяраваў грашы на суму 10 зл. ад кожнага.

Галоўная Управа зварочаецца з закліком да ўсіх сяброў Беларускага гуртка Т.-ва Белар. Школы наладзіць дружную і спакойную

культуру, ахвяраваў грашы на суму 10 зл. ад кожнага.

Галоўная Управа зварочаецца з зак